

Pressemelding fra Norsk barnebokinstitutt

NOMINASJONER TIL KULTURDEPARTEMENTETS PRISER FOR BARNE- OG UNGDOMSLITTERATUR UTGITT I 2010

For bokåret 2010 er til sammen 21 forfattere, illustratører og
oversettere nominert innenfor 6 priskategorier

Kontaktpersoner

Juryleder: Mette Moe, mobil: 957 81 274

Pressekontakt: Birgitte Eek, Norsk barnebokinstitutt,
tlf: 23 27 63 68/991 22 844.

Litteraturprisen

Endre Lund Eriksen

Pitbull-Terje på sporet av den tapte far
Aschehoug

Juryens begrunnelse

I sin fjerde utgivelse om Jim og Pitbull-Terje, skriver Endre Lund Eriksen igjen fram et umake par som ikke ligner på noen andre i norsk barnelitteratur. Lund Eriksen skildrer omsorgssvikt, psykisk sykdom og kaotiske familieforhold uten sentimentalitet, og evner å formidle tung tematikk gjennom et lett tilgjengelig språk. *Pitbull-Terje på sporet av den tapte far* er en roman som kan leses på mange nivåer, idet den kombinerer det komplekse med uanstrengt slappstick, og det alvorstunge med fartsfylt spenning.

Marit Kaldhol

søkeord: ayotzintli
Samlaget

Juryens begrunnelse

I *Søkeord: ayotzintli* brukes havskilpaddens utsatte tilværelse som et poetisk bilde på livets små marginer. Tenåringsgutten Mikke skriver dagbok i månedene før selvmordet, som kommer like brått på leseren som på de etterlatte. I fortettet form

undersøkes spørsmålet om hvorfor et ungt menneske ikke vil leve, gjennom stemmene til dem som blir igjen etter ham. Dersom det finnes svar, ligger de utenfor romanens rammer, og tekstens mange tomme plasser viser leseren stor tillit. Marit Kaldhol skriver vakkert om det vanskeligste, og skildrer med språklig intensitet både ungguttens følelse av å være frakoblet verden, og omverdenens følelse av at alt kunne vært annerledes.

Jo Nesbø

Doktor Proktor og verdens undergang. Kanskje
Aschehoug

Juryens begrunnelse

Trusselen om at verdens undergang er nær har sjelden vært morsommere enn i Jo Nesbøs siste bok om Bulle, Lise og den eksentriske Doktor Proktor. Med skyhøyt tempo, imponerende dramaturgi og stor fortellerglede, videreutvikles universet i Kanonveien 4. Nesbø nekter seg ingenting i bruken av absurde karakterer, tøys med dialekter og dyr du *virkelig* skulle ønske ikke fantes. *Doktor Proktor og verdens undergang. Kanskje* er rendyrket kvalitetsunderholdning for barn og barnlige voksne. Dessuten får man endelig svar på hvor det ble av den forsvunne skj-lyden...

Bildebokprisen

(Prisen deles mellom forfatter og illustratør)

Stian Hole

Garmanns hemmelighet
Cappelen Damm

Juryens begrunnelse

Nok en gang demonstrerer Stian Hole stor innsikt i barns sårbare verden med *Garmanns hemmelighet*. Her skildres skoleguttens utvikling fra engstelig observatør til aktiv deltaker i fellesskapet. Tekst og bilde viser vei inn i et magisk landskap der rolleleken blomstrer og livets eksistensielle spørsmål behandles med stort alvor. Holes digitale collager forteller sine egne historier, som både forankrer og avløser verbalteksten. Bildene sår tvil om tid og sted med sin retrospektive fargebruk og effekter som lånes fra ulike tiår. Her kan og bør man dvele lenge ved hvert oppslag. Likevel er *Garmanns hemmelighet* først og fremst en nydelig historie om å bygge hytte i skogen og å finne en venn.

Per Olav Kaldestad (forfatter) og Hilde Kramer (illustratør)

Med kråkenebb og kråkeføter. Dikt om fuglar og andre skapninger
Cappelen Damm

Juryens begrunnelse

Med utgangspunkt i de skiftende årstidene fanger Per Olav Kaldestads dikt et myldrende dyreliv som spenner vidt. En fin lydlig språklek står i fokus i mange av tekstene, og bidrar til å framheve det enkelte vesenets egenart. Hilde Kramers illustrasjoner rommer spennende overraskelser på hvert eneste oppslag, og varierer

mellom streng stilisering og myldrende overskudd. Kramers delikate collager skifter tempo og koloritt i takt med tekstene, og spennende typografiske krumspring understreker innholdet i hvert enkelt dikt.

Tore Renberg (forfatter) og Øyvind Torseter (illustratør)

Gi gass, Ine
Cappelen Damm

Juryens begrunnelse

Med en storesøster som Ine er det ingen grunn til å kjede seg! Tore Renbergs tekst er lyrisk repetitiv, og formidler med stor entusiasme og driv søskenparets glede over å være sammen og å være på tur. *Gi gass, Ine* beveger seg elegant i skjæringspunktet mellom sant og virkelig, noe også Øyvind Torseters tredimensjonale collager støtter opp under. Hvert oppslag er et kunstferdig tablå der materialbruken alene er et studium verdt. Dette er bildebokkunst som gjennom en enkel historie kommuniserer direkte med barneleseren.

Fagbokprisen

Bjørn Arild Ersland

Fengslet. En bok om å sitte inne
Omnipax

Juryens begrunnelse

Fengslet gir innblikk i et viktig tema sett fra mange synsvinkler. Vi følger "Jon" som soner en dom for første gang, og hans dagboknotater suppleres av advokatens, fengselsbetjentens og forfatterens egen stemme. Dette gir et nyansert bilde av fengselsvesenet, uten å unnskyldde eller bortforklare den forbrytelsen som er begått. Et minimalistisk men meningstungt bildemateriale bidrar til å skape forståelse for livet i fengselet, og "Jons" opplevelser fortalt med egne ord, engasjerer leseren og gir teksten troverdighet.

Arne Henning Grønlien

Fiskelykke. Håndbok for unge fiskere
Cappelen Damm

Juryens begrunnelse

Fiskelykke er en grundig håndbok som både nybegynnere og erfarne fiskere kan ha glede av. Her kombineres mange typer tekster som spenner fra det rent faglige og informative, til nyttige huskelister, fiskeskrøner, lure tips og "fun facts". Med smittende entusiasme og flott bildemateriale gir Grønlien en grundig innføring i sportsfiske i Norge, akkurat passe enkel, og akkurat passe omfattende. Det har blitt en inspirerende bok som ganske sikkert vil fange både fiskere og lesere på kroken. Dessuten tåler denne laminerte utgivelsen både saltvann, blåskjell og blod.

Dagny Holm

Nysgjerrig på edderkopper
Mangschou

Juryens begrunnelse

Nysgjerrig på edderkopper lærer deg alt du ikke visste at du lurte på når det gjelder edderkoppdyr. Dagny Holm stiller gode spørsmål og evner å vekke leserens nysgjerrighet for emnet sitt, slik seriens uttalte ambisjon er. Fra en populær-vitenskapelig vinkel formidles fagstoff på en lettfattelig måte. For den araknofobe vil kanskje skrekken slippe taket når man får høre at edderkoppgift kan brukes mot Alzheimer? For den romfartsinteresserte finnes det svar på hvordan manglende tyngdekraft påvirker edderkoppens spinneevne, og til og med Spiderman-entusiaster får sitt. Slik veves ulike tråder sammen til en fagbok som vil kunne fenge mange ulike lesergrupper.

Debutantprisen

Live Bonnevie

Hestenes klan
Cappelen Damm

Juryens begrunnelse

I *Hestenes klan* tar debutant Live Bonnevie i bruk det store formatet og gir den tradisjonelle hesteboksjangeren en etterlengtet fornyelse. Med konkurranseelementet som effektiv fortellermotor, trekkes det veksler på Hollywoods klassiske underdog-historie, og Bonnevie skriver medrivende og underholdende om de store spørsmålene i livet. Dette er et dyktig oppbygd drama som holder leseren fanget fra første til siste side. De intense skildringene av mennesker, dyr og natur bidrar også til at dette har blitt en svært fengende romandebut.

Ingeborg Kringeland Hald

Albin Prek
Mangschou

Juryens begrunnelse

Albin Prek er en helstøpt debut som rommer et stort drama fortalt i et enkelt språk. To ulike tidsplan sys sammen til en sterk historie, som handler om å være flyktning både i fortid og nåtid. Tilbakeblikkene til Albins flukt under krigen i Bosnia skildres gjennom barnets naive synsvinkel, noe som bidrar til å understreke det uforståelige ved disse hendelsene. Dette er en politisk aktuell roman med spenning, nerve og driv.

Kari Tinnen (forfatter) og Siri Dokken (illustratør)

Ulla hit og dit

Gyldendal

Juryens begrunnelse

De fleste barn hater forandring. Det har Kari Tinnen og Siri Dokken tatt på alvor i sin bildebokdebut om Ulla, som protesterer høylytt mot å pendle mellom mor og far. Tinnens tekst er enkel, men språklig kreativ, med en fortellerstemme som forholder seg solidarisk til den forurettete hovedpersonen. Også illustrasjonene formidler med stor følsomhet barnets opplevelse av alt som er "urettferdig". Dokkens bruk av filmatisk zooming bringer leseren tett på subjektet, og et mangainspirert formspråk i rødt, hvitt og svart gjør *Ulla hit og dit* til en nydelig bok full av krutt, vilje og masse trass.

Illustrasjonsprisen

Per Dybvig

for illustrasjonene til Jo Nesbøs *Doktor Proktor og verdens undergang. Kanskje* Aschehoug

Juryens begrunnelse

Doktor Proktor ville rett og slett ikke vært Doktor Proktor uten Dybvigs lurvete strek. Illustrasjonene forankrer og utdyper de aparte karakterene, og bidrar i stor grad til å visualisere Jo Nesbøs litterære univers. Gjennom utstrakt lek med størrelsesforhold og grove overdrivelser, gjør Dybvigs skissepregete figurer det ekle eklere, og det rare rarere. Slik skapes en visuell komikk som matcher tekstens elleville prosjekt.

Hilde Hodnefjell

for illustrasjonene til Tor Edvin Dahls *Mesterpromperen* Cappelen Damm

Juryens begrunnelse

I *Mesterpromperen* gjør Hilde Hodnefjell bruk av en moderne blandingsteknikk, men klarer likevel på imponerende vis å fange tidsånden i Paris på begynnelsen av 1900-tallet. Illustrasjonene mimer plakatkunstens formspråk à la Toulouse-Lautrec, i kombinasjon med autentiske fotografier og røffe strektegninger. Til sammen skapes et fascinerende bildeunivers, som er godt egnet til å visualisere den bisarre livshistorien til Joseph Pujol, også kjent som "mesterpromperen".

Eli Hovdenak

for illustrasjonene til Margethe Munthes *Bukke nikke neie* Cappelen Damm

Juryens begrunnelse

"All mat er god!" er tittelen på en av Margrethe Munthes sangtekster. Men der teksten insisterer på at "jeg har lyst til å vise hvor flink jeg er til å spise", sitter Eli Hovdenaks figurer til bords med et kroppsspråk som tydelig forteller at all mat *ikke* er like god.

Slik går illustrasjonene i dialog med Munthes tekster, og tilfører dem ironisk distanse og en befriende humor. Naivistiske litografier uttrykker et bredt følelsesregister med svært enkle midler. Hovednaks muntre skråblikk på Munthe er med på å skape en nydelig jubileumsbok med hundre år gamle tekster i en moderne form.

Oversetterprisen

Tove Bakke

for oversettelsen av Marie Desplechin: *Aldri tilfreds* (2009) og *Like sint* (2010)
(Auroradagbøkene 1 og 2)
Samlaget

Juryens begrunnelse

Tenåringsjenta Aurora er fortsatt like sint, noe Tove Bakke formidler i en troverdig norsk oversettelse. Med fine språklige nyanser får Bakke fram både det såre og det humoristiske aspektet ved tekstene, og med kreativ snert avleveres replikkene til den aggressive dagbokskribenten. Skildringen av en fransk familie og et fremmed skolesystem tåler svært godt overgangen til norsk, når det gjøres på denne måten.

Bodil Engen

for oversettelsen av Anne Frank: *Anne Franks dagbok*
Aschehoug

Juryens begrunnelse

Bodil Engen har arbeidet fram en balansert oversettelse som klarer å ivareta språktonen fra 1940-tallet, samtidig som språket gjøres tilgjengelig for dagens ungdom. *Anne Franks dagbok* er et viktig kulturhistorisk dokument, som bør leses av stadig nye generasjoner. Engens stødige og stilsikre oversettelse er et viktig bidrag til at denne klassikeren fortsatt vil kunne oppleves som relevant og forståelig også for nye lesere.

Kjersti Velsand

for oversettelsen av Hayley Long: *Har det klikka for Lottie Biggs?*
Aschehoug

Juryens begrunnelse

Tenåringens følelse av å vite alt best gjengis med en autentisk bråkjekk tone i *Har det klikka for Lottie Biggs?* Oversetter Kjersti Velsand har tilpasset en walisisk miljøskildring til norske forhold, og har gjendiktet morsomme ordspill og dobbeltbetydninger underveis. Denne fornorskingen av meningsbærende elementer som butikknavn, veiskilt og ikke minst hårfargingsmidler, ivaretar viktige sider ved romanens bitende humor. Men også tekstens mer alvorlige grunntone formidles gjennom et variert og troverdig ungdomsspråk.

Det blir ikke delt ut noen tegneseriepris for bokåret 2010.